

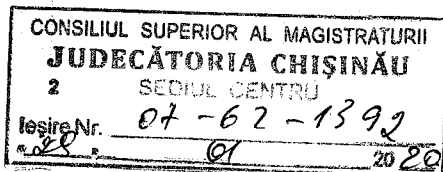
REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Centru)

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Centre)

mun. Chișinău, bul. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

Chisinau city, Stefan cel Mare si Sfant, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail: jcc@justice.md

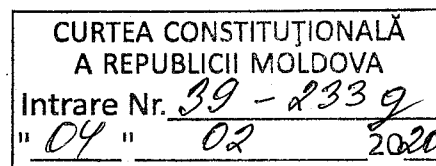
Curtea Constituțională
mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu, nr. 28

Judecătoria Chișinău (sediul Centru) Vă remite în adresa D-stră supliment la sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate ridicată prin încheierea nr. 2-10303/19 din 20.12.2019 în cadrul examinării cauzei civile la cererea depusă de SA „Termoelectrica” în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr.84 împotriva Evgheniei Papuc și Papuc Mihail cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, depusă prin intermediul cancelariei instanței la 11.01.2020 de Papuc Evghenia prin demersul nr. 05-33-883.

Anexă: sesizare privind excepția de neconstituționalitate-11 filă.

Judecător

Lorina Ciubotaru

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume **Papuc** 2. Prenume **Evghenia**

3. Funcția

4. Adresa: **bulevardul Traian. Nr. 16, ap. 125, Chișinău**

5. Tel./fax

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului

9. Tel. **069822232** 10. Fax

11.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12.

(A) *Articolul 51 alin. (4) din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015*

„(4) Plata pentru serviciile prestate necontorizate în locuință se efectuează conform indicatorilor contoarelor instalate la bloc și se repartizează de către administrator pentru fiecare locuință necontorizată în funcție de suprafața ei totală. Plata pentru serviciile comunale și necomunale utilizate în locurile de uz comun și pentru funcționarea ascensoarelor se efectuează în baza unui regulament aprobat de către Guvern.”

(B) *Articolul 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24 octombrie 2002*

„(1) Persoanele fizice și juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sunt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul încheiat între operator și consumator.”

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

Pe data de 30 mai 2019, S.A. „Termoelectrica” i-a cerut Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, între altele, încasarea datoriei pentru consumul energiei termice în sumă de 7554,11 lei, în mod solidar, de la pârâții Evghenia Papuc și Mihail Papuc, datorie acumulată până pe 30.04.2019, pentru apartamentul aflat în proprietatea acestora. S.A. „Termoelectrica” și-a bazat acțiunea privind încasarea datoriei pe articolul 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comună, pe articolul 51 alin. (4) din Legea cu privire la locuințe și pe punctele 17 și 18 din Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la / reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin HG nr. 191/19.02.2002.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.

Consider că prevederile legale contestate contravin articolului 46 din Constituție, care garantează dreptul de proprietate. Sumele de bani care mi se pretind de la S.A. „Termoelectrica” în baza prevederilor legale contestate sunt *proprietatea mea*, în sensul articolului 46 din Constituție, și sunt *bunuri*, în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Prin Hotărârea nr. 6 din 10 aprilie 2018, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a pus bazele aplicării testului clasic de proporționalitate ca metodă de analiză a limitărilor drepturilor garantate de Constituția Republicii Moldova.

Așadar, Curtea Constituțională verifică în primul rând dacă prevederile normative limitative de drepturi fundamentale urmăresc scopuri legitime regăsite în cel de-al doilea alineat al articolului 54 din Constituție (a se vedea § 73 din Hotărâre). În al doilea rând, Curtea analizează dacă măsurile prevăzute de dispozițiile normative contestate au o legătură rațională cu cel puțin unul dintre scopurile legitime regăsite în Constituție (a se vedea § 74 din Hotărâre). În al treilea rând, Curtea constată sau nu existența altor măsuri care au o legătură rațională cu scopurile legitime incidente, **mai puțin intruzive pentru dreptul fundamental invocat**, apte să realizeze aceste scopuri la fel de eficient ca măsura contestată și fără costuri suplimentare (a se vedea § 80 din Hotărâre). În fine, Curtea stabilește ponderea principiilor concurente și dă câștig de cauză fie principiului reprezentat de actul normativ contestat, fie principiului reprezentat de dreptul fundamental invocat (a se vedea § 83 din Hotărâre).

Acest test desfășurat a fost aplicat și în alte hotărâri ale Curții, ca de exemplu Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 30 octombrie 2018 referitoare la condiționarea **admiterii copiilor în colectivități și instituții educaționale și de recreere de faptul vaccinării lor profilactice sistematice**. Cu referire la existența unor măsuri mai puțin intruzive, Curtea a reținut următoarele:

„55. Testul măsurilor mai puțin intruzive verifică dacă legislatorul putea adopta măsuri legislative care să realizeze la fel de eficient scopul legitim urmărit și care să limiteze mai puțin dreptul fundamental protejat, în comparație cu măsurile contestate. Curtea trebuie să declare neconstituționale prevederile normative contestate în eventualitatea în care observă că există alte mijloace care pot realiza la fel de bine scopul legitim urmărit, cu un prejudiciu mai mic pentru drepturile fundamentale în discuție.”

Problema pe care o supun judecății Curții Constituționale are în vedere caracterul rigid a două texte de lege, **care afectează dreptul de proprietate, garantat de articolul 46 din Constituție**. Legile cu caracter rigid sunt legile prin care se adoptă măsuri „insensibile la fapte”, la contextul factual detaliat în care sunt aplicate. Atunci când aceste măsuri sunt contestate în fața curților constituționale, structura argumentării este similară celei a testului măsurilor celor mai puțin intruzive.

Primul text contestat, articolul 51 alin. (4) din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015, prevede că **plata pentru serviciile prestate necontorizate în locuință se efectuează conform indicatorilor contoarelor instalate la bloc și se repartizează de către administrator pentru fiecare locuință necontorizată în funcție de suprafața ei totală.** Plata pentru serviciile comunale și necomunale utilizate în locurile de uz comun și pentru funcționarea ascensoarelor se efectuează în baza unui regulament aprobat de către Guvern.

Cel de-al doilea text, articolul 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24 octombrie 2002 prevede că **persoanele fizice și juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sunt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul încheiat între operator și consumator.**

Cele două texte de lege ignoră cu desăvârșire situația proprietarilor care au renunțat la serviciile prestate de furnizorii de energie termică, prin instalarea unor centrale termice autonome în apartamentele lor. Totuși, prin apartamentele lor mai trec țevile centrale care fac legătura dintre etaje. **Legile în discuție îi obligă pe proprietarii aflați în această situație să plătească servicii de care efectiv nu vor să beneficieze, doar pentru că prin apartamentele lor trec câteva țevi cu apă caldă.** Mulți dintre proprietari au renunțat, cu foarte mult timp în urmă, la serviciile prestate de furnizorii de energie termică din cauza calității proaste a acestor servicii.

Textele de lege nu admit măsuri mai puțin intruzive în dreptul de proprietate al proprietarilor de apartamente debranșate de la încălzirea centralizată. Ele îi obligă, pur și simplu, pe proprietari să plătească facturile, **ignorând că țevile cu apă caldă care pot trece prin apartamentele lor pot fi izolate, de exemplu, fără a fi afectată, în vreun fel, temperatura apei furnizate prin țevi celorlalți vecini.** În situația multor proprietari, izolarea termică a țevilor cu apă caldă i-ar costa cu mult mai puțin decât sumele care figurează în facturile de plată. Legislatorul nu a avut în vedere această soluție, care realizează la fel de bine scopul legitim urmărit: protecția dreptului de proprietate al celorlalți locatari, prin menținerea temperaturii apei care curge în țevile de energie termică.

Subliniez că există jurisprudență a Curții Europene a Drepturilor Omului în materia dreptului de proprietate în care statul reclamat a fost condamnat din cauza unor legi rigide, care nu au avut în vedere măsuri alternative mai puțin intruzive. Într-o cauză recentă, *Zelenchuk și Tsytsyura v. Ucraina*, 22 mai 2018, Curtea Europeană a subliniat următoarele:

*„128. Cu siguranță, este un principiu bine-stabilit în jurisprudență faptul că acolo unde legislativul a făcut o alegere prin adoptarea legilor despre care consideră că realizează interesul general, eventuala existență a soluțiilor alternative nu subminează, în sine, validitatea justificării din spatele legislației contestate, doar pentru că o reclamă circumstanțe precise. Nu ține de Curte să spună dacă legislația a reprezentat soluția cea mai bună, în cazul în care autoritățile rămân în limitele marjei lor de apreciere. **Totuși, motivele care trebuie prezentate pentru alegerea unei soluții mai restrictive și existența unor soluții alternative constituie un factor relevant pentru a vedea dacă mijloacele alese pot fi considerate rezonabile și potrivite pentru realizarea scopului legitim urmărit, având în vedere nevoia de a se asigura un „echilibru corect”.**”*

În acest caz, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat încălcarea articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție din cauza interdicției absolute și nedefinite cu privire la înstrăinarea terenurilor agricole. În anii 1990, în timpul reformei agrare, fostele gospodării colective sovietice și ferme de stat au fost desființate, iar membrii acestora au primit titluri de proprietate asupra terenurilor sub formă de cote din întregul teren al unei anumite ferme, exprimate în suprafețe determinate, însă fără o locație fizică specificată sau fără hotare definitive. Ulterior, din 2000 până în prezent, cotele au fost convertite în parcele fizice de pământ (definite pe teren), fiind emise certificate de proprietate pentru unele din acestea. Interdicția din 2001, cunoscută sub numele „moratoriul cu privire la terenuri”, asupra oricărei forme de înstrăinare a terenurilor agricole cu excepția moștenirilor, a tranzacțiilor de schimb și a exproprierii pentru uz public a fost introdusă temporar, până la adoptarea legislației necesare pentru crearea unei piețe a terenurilor funcționale. Deși interdicția a fost concepută să rămână în vigoare până în 2005, aceasta a fost extinsă de mai multe ori, fiind aplicabilă și astăzi. În prezent, orice schimbare a scopului stabilit pentru utilizarea terenurilor agricole este, de asemenea, interzisă.

Curtea a observat că nu a fost prezentat niciun motiv concret de către autoritățile naționale pentru a justifica cu exactitate de ce au considerat că interdicția absolută de vânzare a terenurilor constituie singura măsură adecvată pentru realizarea scopurilor sociale și economice urmărite, dacă au analizat alte mijloace de realizare ale acestora sau dacă au evaluat proporționalitatea unei interdicții totale. Mai mult, odată ce moratoriul a fost prelungit, **nu a fost invocat niciun motiv care ar justifica eșecul continuat de a legifera și de a avea în vedere alternative mai puțin restrictive** (§ 122). Faptul că aceste alternative existau a fost recunoscut în mod oficial la cele mai înalt nivel al statului reclamat (§ 125). Curtea Europeană a avut în vedere perioada în care au rămas în vigoare restricțiile, amploarea lor și caracterul inflexibil. Curtea Europeană a analizat argumentele în favoarea măsurii alternative mai restrictive, comparându-le cu argumentele în favoarea măsurilor mai puțin restrictive disponibile pentru autorități și a constatat că sarcina impusă reclamantului fusese excesivă (§ 146). Așadar, nu a fost asigurat un echilibru corect între interesul general al comunității și dreptul de proprietate al reclamantului (§ 148).

De asemenea, în hotărârea *G.I.E.M. S.r.l. și alții c. Italia [MC]*, 28 iunie 2018, Curtea Europeană a stabilit că orice ingerință în posesia nestingherită a bunurilor persoanei, posesie garantată de articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, trebuie să țină cont, în mod implicit, de caracterul proporțional al măsurii. **Caracterul proporțional presupune și posibilitatea de a adopta măsuri mai puțin restrictive** (§ 301). Confiscarea în mod automat și integral a terenurilor divizate în mod ilicit, în afara oricărei răspunderi penale, nu s-a potrivit în acest caz, în mod clar, cu aceste principii de ingerință minime. Această măsură nu le permitea tribunalelor să evalueze care instrumente fuseseră cele mai potrivite în legătură cu circumstanțele speciale ale cazului și, de o manieră mai generală, să cântărească scopul legitim în comparație cu drepturile celor afectați prin aplicarea sancțiunii (§ 303).

În hotărârea *Vaskrsić v. Slovenia*, 25 aprilie 2017, vânzarea casei reclamantului la o licitație publică pentru executarea unei creanțe de 124 EUR a fost considerată o încălcare a dreptului de proprietate al reclamantului, pentru că instanța națională nu a avut în vedere o măsură alternativă (§ 81). Dată fiind în special valoarea redusă a creanței și lipsa unei analize a altor măsuri adecvate și mai puțin oneroase de către autoritățile naționale, statul reclamat a eșuat să asigure un echilibru corect între scopul urmărit și măsura utilizată în procedurile de executare împotriva reclamantului (§ 87).

Raționamentele de principiu enunțate de Curtea Europeană în cauzele citate mai sus sunt valabile și în situația mea. Constatarea de către Curte a existenței unor măsuri mai puțin intruzive în situația mea va permite garantarea efectivă a dreptului meu de proprietate, a cărui protecție o prescrie Constituția.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15.

Solicit declararea neconstituționalității articolului 51 alin. (4) din Legea cu privire la locuințe nr. 75 din 30 aprilie 2015 și a articolului articolul 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402 din 24 octombrie 2002, în măsura în care aceste prevederi nu permit aplicarea unor măsuri alternative mai puțin intruzive în dreptul de proprietate, care să realizeze scopul legitim urmărit.

VI - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul Chișinău, bd Traian 16 ap. 125

Data 11.01.2020

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)